లోకసత్యాలు

౧
దొంగపెళ్లి

'ఏఁవండీ! గుర్రాజుగారూ! మీ అబ్బాయి పెళ్ళటగా?'

'ఎక్కడి లేదండీ! యింకా సంబంధం కుదర లేదు'

'తిప్పరాజువారి సంబంధం నిశ్చయమైందనీ వచ్చే దశమినాడు లగ్నమనీ విన్నాను!'

'మొదట అనుకున్నాంగాని, చిన్న ఆటంకంవచ్చింది. అయినా మీకు తెలియకండా జరుగుతుందా వివాహం?'

'ఆఁ! అవి పూర్వపురోజుల్లో, ఈబిల్లొచ్చిపడ్డది'

'పడటవేవిటి యిప్పుడింకా బిగించారు ఉచ్చు'

'అదే చెప్తున్నా యిహ దొంగపెళ్లిళ్లు లెక్కలేవు—ఉపనయినాలనీ, సత్యనారాయణవ్రతాలనీ, పురిటినీళ్ళనీ మొన్నచూశారుగా మన ప్లీడరుగారి చిన్నమ్మాయిపెళ్ళి అంతా గప్‌చిప్! పొరుగింటివాళ్ళకుకూడా తెలీదు!'

'అహఁ! ఆపిల్లకు పదహారేళ్లొస్తేనేగానీ పెళ్ళిచెయ్యమన్నారు!'

'అందరితోనూ చెప్పటం అల్లాగే—కాని ఉద్దేశంమాత్రం వేరు.'

'ఆయన రిఫార్మరే!'

'అంతా రిఫార్మర్లే—స్వంతవిషయం మినహాయించి! కాని ఒహ చిత్రంకూడా'

'ఏంజరిగిందేవిటి?'

'గతదశమినాడు రాత్రి లగ్నం నిశ్చయించారు. శుభలేఖల్లేవు సరికదా నలుగురు బంధువులకూ ఉత్తరాలన్నా రాయకుండా ముఖ్యమైనవాళ్ళను చాటుగా పిలిపించారు.'

'ఉత్తరాలురాస్తేనేం ములిగిపోయిందీ! ఇంత చాదస్తుడా, యీయన!'

'సరే, వచ్చినవాళ్లు వచ్చారు. ఇహ లగ్నంనాడు సాయంత్రం దీప్తాలుపెట్టగానే కావలసినవారి నందర్నీ యింట్లోకి పిలిపించి గేట్లన్నీ మూయించి, తెల్లవారేవరకూ తాళాలు తీయకూడదన్నారు!'

'ఎందుకూ? సంభావన బ్రాహ్మలకు భయపడా?'

'అందుకూ కావచ్చు అంతకంటే ముఖ్యమైంది యితరులకు తెలిస్తే కేసుపెడతారని—పిల్లకు పదేళ్లేగా మరి! అందుకో ఎదటింటి డాక్టరుకీ యీయనకూ మొన్న ఎలక్షన్లలో కొంచెం చెడింది'

'మరి బాజాచప్పుడుతో నైనా తెలీదు ప్రక్కింటివాళ్ళకు!'

'బాజా లేవిటి! బ్రాహ్మణ్ణి కూడా మంత్రాలు గట్టిగా చదవనివ్వందే—యింకా బాజాలేవిటి'

'శెబాష్! ప్లీడరనిపించాడు!'

'కొసాకీ వినండి, ఏఁవనిపిస్తాడో! శరవేగంతో జరిగిపోతోంది వివాహకాండంతా. అప్పుడొచ్చాడు ఒకబంధువు రైలుదిగి, రాత్రి పదిగంటలకు. వచ్చి, గేట్లు వేసిఉండటం చూసి తట్టాడు. అందరూ గప్‌చిప్, [illegible] రోధులు వచ్చారని ప్లీడరుగారి ఆజ్ఞ ప్రకారం తలుపుమాత్రం ఎవ్వరూ తెరవలేదు. కాసేపు ఆగి మళ్ళీ—యీసారి కొంచెం గట్టిగా— తట్టాడు. కాని ఎవరూ మాట్లాడకండా మంత్రాలు వి[illegible] మోనని చెప్పల్లి, భాగవతార్ రికార్డు పాడడం మొదలెట్టారు!'

'ఓరి, వాళ్ళశిగ పోసీ తానొచ్చినట్లు కేకలు వేయలేక పోయాడూ ఆయన!'

'అంతపనీ చేశాడు పాపం సిగ్గువిడిచి—నేను పెళ్ళికొడుకు [illegible] యింటి పెద్దల్లుణ్ణిరోయ్ అని అరిచాడు. అయితే నమ్మేదెవరు ఆఖంగారులో? ఎవడో పోలీసువాడు, దొంగముండాకొడుకు అని ఎవ్వర్నీ ఆప్రాంతాలకు రానివ్వలేదు ప్లీడరుగారు'

రచయిత

భావరాజు నరసింహారావు

'ఇంతకూ అల్లుడు సంగతేమైంది?'

'ఏముందీ, విసుగుపుట్టి, కోపమొచ్చి, ఏంచెయ్యడానికీ తోచక ఎదటింటి డాక్టరుగారి అరుగుమీద చతికిలబడ్డాడు'

'రామ! రామ! ఎంతిపరాభవం!'

'ఇంకా వుంది మూడుముళ్లూ పడ్డతరవాత ప్లీడరుగారితల్లి గేటు తీసి బైటకొచ్చింది ఆవిడ తమ్ముణ్ణి సాగనంపటానికి'

'అప్పుడే బయలుదేరాడేం ఆయన?'

'అదోగొడవ ఆయ నొక కరణం ఊళ్లో రెండోపార్టీ వాళ్లు పెళ్ళికి కేసుపెట్టి తనను సాక్ష్యం వేస్తారేమోనని, దీపాలుపెట్టేటప్ప చేరి, మూడుముళ్లూ పడగానే వెళ్ళి తెల్లవారేసరికి ఊళ్లో ఉండాలని'

'మొత్తంమీద అంతా తగిన వాళ్లు!'

' ఆవిడ తలుపుతియ్యగానే యీముక్కోపిఅల్లుడు వెళ్ళి ఇందాకట్నుంచీ తలుపుకొడ్తూంటే తియ్యరేవమ్మా? అని కొంచెం గట్టిగా దబాయించాడు ఆవిడ ఖంగారుతో ఎందుకు తియ్యాలీ? ఇవ్వాళ మాయింట్లో పురిటి నీళ్లు అడ్డమైనవాళ్లూవచ్చి యిల్లు పాడుచేయడానికా? వ్యవహారాలుంటే పొద్దున చూసుకోవచ్చు' అంది

'రాత్రిపూట పురిటినీళ్లా? అడ్డమైనవాళ్లా, నాకు తెలియదనుకున్నారా పెళ్ళిసంగతి. అందుకే వచ్చా.' అని కొంచెంతీవ్రంగానే జవాబిచ్చి, మళ్లా కాస్త నిదానించి తనసంగతి చెప్పాలనుకుంటూండగానే ఆవిడ మరీ గాబరాపడి నాలుగుతిట్లుతిట్టి గభీమని తలుపువేసి లోపలికిపోయింది ఆ దెబ్బతో మన అల్లుడు ఉగ్రుడయ్యాడు వీళ్ళ తస్సాదియ్యా, వీళ్ళింటికికూడు లేక వచ్చినట్లు మాట్లాడుతోంది పోనీ యీవాళ్ళకైనా బుద్ధిఉండొద్దూ? వీళ్ళదుంపతెంచుతాను' అని రుంజుకుంటూ చక్కాపోయాడు'

'ఎంత అవస్థపట్టిందీ, పాపం!'

ఇంకా తమాషా బైటయింత హడావుడిచేసిన ఆముసలమ్మగారు లోపలికిపోయి ముక్కుపెగలకుండా పెళ్ళిమంటపందగ్గిర చతికిలబడ్డది. ఎవరొచ్చి పలకరించినా మాట్లాడదు—ఊరికే ఆయాసపడుతుంది, కళ్లెంట నీళ్లు కారుస్తుంది ఆవిడకేదో జబ్బుపుట్టిందని కూతుళ్లు, మనమరాళ్లూ చుట్టూచేరి ఏడుపు ప్రారంభించారు. వీళ్ళఏడుపుచూసి ఏదో విపత్తు సంభవించిందని వాళ్ళని కావిలించుకుని ఆవిడ వాళ్ళతో శ్రుతికలిపింది

'మొగాళ్లుకూడా వాళ్ళతో ఏకీభవించక పోయారు?'

'మహాఘసందుగాఉండేది—కాని మేమంతా వెళ్ళి అసలు సంగతేమిటో తెలుసుకోకుండా యీగోలేమిటని విచారించగా ఓపలేని ఆవిడ మనసు కుదటపర్చుకని ఎవడో పోలీసువాడు మనింట్లో పెళ్ళిసంగతి తెలుసుకున్నాడు. ఇందాకవచ్చి అంతా కనిపెట్టిపోయాడు అని జరిగిననాటకమంతా మెల్లిగా చెప్పింది'

'ఆవిడకూడా తెలుసూ యీ బిల్లుగొడవ?'

'ఆవిడకేవిటి యింట్లో గోడలకు కూడా తెలిసింది, మనప్లీడరుగారు మూణ్ణెల్లనుంచీ చేస్తున్న తర్జనభర్జనలతో'

'ఇంతకూ ఆయనేవంటాడు?'

'ఏవిటి అనేది? నిండామునిగినవాడికి చలేవిటి? అంతా అయిన తర్వాత అతిధైర్యంగా కబుర్లు చెప్పటం సాగించాడు, తానన్నిటికీ సిద్ధంగా ఉన్నానని.'

'ఆధైర్యం ముందేఉంటే ఎంత బాగుండేది?'

'ఇహ, ఆవెళ్ళిపోయిన అల్లుడు తనమామగారు తనను పిలిపించి యీవిధంగా అగౌరవపర్చాడనుకొని, తాను భార్యను వదలివేస్తున్నట్లూ, కావలిస్తే మనోవర్తికి దావా వేసుకోమనీ రిజిస్టరు ఉత్తరం యిచ్చాడు!'

'అయ్యో, వీడిల్లు బంగారంగానూ! ఏదో పొరబాటువల్ల జరిగిన దానికి యింత రాద్ధాంతమా?'

'ఇది యిల్లాఉండగా ఆరాత్రి గేటుబైట జరిగిన నాటకమంతా చూసిన ఆఎదటింటి డాక్టరు యీ అల్లుణ్ణీ, యింకా కొందర్నీ సాక్ష్యం వేసి కేసు దాఖలుచేశాడు, శారదాఆక్టు కింద!'

'అన్నివిధాలా అనర్థమేవచ్చిందే! ఇన్ని ఫర్లాంగులదూరం ఆలోచించిన ప్లీడరుగారు ఇలా పప్పులో కాలేశారేం? చివరికి వట్టి ఓబయ్య అనిపించాడే!'

2

గాంధీ దేవుడు

[మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు. ఎండ బాగా తీక్ష్ణంగా ఉన్నప్పటికీ గ్రామంప్రక్కన ఉన్న రోడ్డుకు రెండుప్రక్కలా ఓపికతో గాంధిగారిరాక కెదురుచూస్తూ బారులు తీర్చి ఉంటారు]

ఒకపిల్ల —అమ్మా! దేవుడేడీ?

తల్లి —తొందరపడతావేం మోటార్లోవస్తారుండూ, మరీ. ఆయనరాగానే మేమంతా హారతులిచ్చి, దణ్ణాలుపెడ్తాం.

పిల్లవాడు —మరి మేంకూడా దణ్ణాలుపెట్టవచ్చా?

తండ్రి —అయ్యో! తప్పకుండా!

పిల్ల —నాన్నా! గాంధీదేవుడికి మాపుస్తకంలో 'దేవుడికిలాగు నాలుగుచేతులు ఉంటాయా?

పిల్లవాడు —మూడుకళ్లు ఉంటాయా, నాన్నా! శివుడికిలాగా?

తండ్రి —(నవ్వుతూ పారజూచి) అదుగో దేవుడొస్తున్నాడు మీరేచూచి చెప్పండి, ఆయనకు ఎన్నికాళ్లున్నాయో, ఎన్ని కళ్లున్నాయో.

(ఇంతలో కారువస్తుంది గ్రామస్తులకోరికమీద గాంధీగారు కారుదిగి సహజమందహాసంతో హారతు లందుకుంటారు గ్రామస్థులు పాదపూజచేసి సాష్టాంగప్రణామాలు చేస్తారు ఆనందభాష్పాలతో, నిండుహృదయాలతో కారు గాంధీగారి నెక్కించుకుని వెళ్లిపోతుంది)

పిల్లవాడు —రెండుకళ్లే ఉన్నాయి నాన్నా!

పిల్ల —రెండుచేతులే వున్నాయి నాన్నా!

పిల్లవాడు —నీకుమల్లేనే ముతక అంగోస్త్రంకట్టుకున్నాడే!

తల్లి —చిక్కిపోయిన శరీరంలో బొమికలుకూడా అల్లాగే కనపడుతున్నాయి పైకి.

తండ్రి —అవును నాయనా! మన దేశంలో ఎక్కువమంది కడుపు నిండా తిండిలేక, ఒంటినిండా బట్టలేక ఎలా అల్లాడుతున్నారో ఆయనను చూస్తే లోకానికి అర్థమౌతుంది.

ప్రక్కనయింకొకరు — 'పరిత్రాణాయసాధూనాం ' అన్నట్టు సరిగ్గా ఉద్భవించాడండీ మనల్ని ఉద్ధరించడానికి. ఎంత పుణ్యం చేసుకున్నామో ఆయన అమృతవాక్కులు వినగలిగాం! నిజంగా మన జన్మలు తరించాయి ఆయన దివ్యదర్శనంతో!

3

ఆదర్శ కౌన్సిలర్

[ఆదివారంసాయంత్రం 4 గంటలకు నాలుగేళ్ళ పిల్లవాడు ఆత్మసంరక్షణార్థం (శునక వరాహాదుల వల్ల ప్రమాదంలేకుండా ఉండటానికి) ఒక చిన్నకర్ర చే[illegible]కుని వీధిప్రక్కన మ[illegible]స్తూంటాడు తల్లి ఎదురు[illegible]మ్మంలో కూర్చుని ఉంటుంది. ప్రవే[illegible]శం ముప్పైసంవత్సరాలుగల ఒక వ్యక్తి, శుద్ధ ఖద్దరులో.]

వ్యక్తి —అమ్మా! దొడ్లోపాయ్ ఖానాదొడ్డి ఉండగా పిల్లవాణ్ణి బయటకూర్చోని స్తున్నారా! ఇందువల్ల జబ్బులు పుడతవి..

తల్లి —(సాగతీస్తూ) ఆఁ! అల్లాగా? తమరెవరూ చెప్పడానికి? రోజుకు ఒక్కసారి—పొద్దున—పాకీవాడొస్తే, చంటిపిల్లలు అప్పటిదాకా కనిపెట్టుకు కూర్చోగలరుగామ[illegible]న్నా?

వ్యక్తి —అమ్మా! కోప్పడకండి. పిల్లవాడికి ఉదయంపూట [illegible] లాగు అలవాటుచేయండి, [illegible]చిది. లేకపోతే [illegible]రవాతనై [illegible] దొడ్లోకి వెళ్ళేటట్టు కూడా అలవాటు చేయండి. మా[illegible] వీధి ఎల్లా పాడై పోతోంది!

తల్లి —వీధి పాడౌతోందా? [illegible]తే యీమునిసిపాలిటీ లెందుకూ, యీపన్ను లెందుకు[illegible]చ్చినట్టు వాళ్ళే బాగుచేస్తారు.

[పిల్లవాడు పనిపూర్తిచేసి లేస్తాడు, తల్లివాణ్ణి వెంటబెట్టుకుని యింట్లోకి తీసుకుపోతుంది. ఆవ్యక్తి ఒక కాగితంతెచ్చి, పెంటఎత్తి దూరంగాఉన్న మ్యునిసిపల్ డబ్బాలోవేసి పంపుదగ్గరకు వెళ్తాడు చేతులు కడుక్కోవడానికి.]

ప్రక్కయింటావిడ — (పైజరిగిన సంగతంతా గమనించి)

ఇదుగో కాంతమ్మగారూ! ఆ యన యేంచేశాడో చూశా రా! సిగ్గుచేటుకూడా—మీ అమ్మాయి వెంట ఆయన ఎత్తి వేశాడు ?

కాంతమ్మ —ఆఁ! నిజంగా! అ య్యో! అయ్యో! ఎంతపాపం చేశాను!

(తొందరగా పంపుదగ్గరకు వెళ్ళి ఎంతో నొచ్చుకుంటూ, తమాప ణలతో ఆయన చేతులమీద నీళ్లు పోసి, తన చీరచెంగు యిస్తుంది తుడుచుకోవటానికి.)

వ్యక్తి —(చేతులుకడుక్కుని) అ మ్మా! సంతోషం నాడుత్తరీ యమున్నది చేతులు తుడుచు కోటానికి. మీరు విచారించ కండి ..

(ప్రవేశం వెంకట్రావు—కాం తమ్మ భర్త—అప్పుడే ఎక్కడ నుంచో వచ్చి భార్య యింట్లోలేక పోవడంచేత ఎక్కడకు పోయిందో వని కేకలువేస్తూ, ఆవ్యక్తినిచూసి చప్పున నాలుకనొక్కుకుంటూ ఆ యనకు వినయంగా నమస్కరించి)

వెంక —ఇలా దయచేశారేం? నా వల్ల యేమైనా పనికావలసి ఉన్నదా ?

వ్యక్తి —మరేమీలేదు. ఊరికే యీవీధికి వచ్చాను చేతులు మకిలి అయితే పంపుదగ్గర కడు క్కుని వెళ్తున్నాను

వెంక —చిత్తం.

(ఆవ్యక్తి వెళ్ళిపోతాడు)

వెంక —(ఆవ్యక్తి వంకచూస్తూ) ఎంత నిగర్వి! అంత డబ్బున్నా, అంతచదువు చదివినా, ఎంత నిరాడంబరంగా ఉంటాడో! ఆయ నొక జమీందారనిగాని, ఇంగ్లండులో చదివివచ్చాడని గాని ఎవడన్నా అనుకుంటా డూ ?

కాంతమ్మ —మీకు యీయన ఆఫీసులోనేనా పని ?

వెంక —అవును. ఇన్నాళ్ళనుంచీ యింత సుఖంగా మనం జీవనం చేయడానికి ఆయన మంచి హృదయమే కారణం ఆయనే మనవార్డుకు కొత్తగా పోటీలే కుండా ఎన్నుకోబడ్డ కౌన్సిలరు.

కాంతమ్మ—అయ్యో! కొంప తీ శాను! ఎంత దుర్మార్గురాల్ని! (గుడ్లనీరు కుక్కుకుంటూ జరి గిన సంగతంతా చెప్తుంది. వెంక ట్రావు సంగతంతా విని విచారపడ తాడు. ఇరుగుపొరుగు వారంతా చుట్టూ చేర్తారు, వెంకట్రావు తన యజమాని సద్గుణాలు చెప్తూంటే)

వెంక —ఈరోజు లగాయతు యీ వీధంతా నేనే శుభ్రంచేస్తాను.

ఒకరు —అసలు యీవార్డులో యిల్లాంటి పనులు జరగకుండా నే చూస్తూఉంటాను.

ఒకయిల్లాలు —నిజంగా ఆయన మనకు మంచిపాఠం నేర్పారు. మనం యిప్పటికైనా బుద్ధి తెచ్చుకోవాలి.

ఇంకొకరు —మిగతా కౌన్సిల ర్లంతా యిలాటి యోగ్యు లైతే మనఊరు ఎంతైనా బా గుపడును.

ఉత్తమాట కాదు !!

పట్టుమని పదిపంక్తులు వ్రాసేసరికి, ముచ్చమటలు పోసి, ముందుకు కలం నడవదు. ఇక ఇంత కాఫీయో, టీయో, పడబో స్తారు, మెదడుకు వేడెక్కి కలానికి కాస్తకదలిక వస్తుందనే ఆశ తోటి. ఈలాపొద్దుపు చేసుకుంటూ, కాలయాపన చేసేవార నేక మంది, క్రమంగా కృశించి, కృశించి, నరాల బలహీనతతో, నిల బడడానికి కూడ, అశక్తులై, ప్రమాదస్థితిలో చిక్కుకుంటున్నా రు. "అమృతప్రాశ" ఈలాటివారి పట్ల కల్పవృక్షమై, శాశ్వత మైన శక్తిని చేకూర్చి నిశితత్వంతో, కదంతొక్కిస్తుంది

స్వామీస్ 'అమృతప్రాశ'

అశ్విన్‌కుమార ఫార్మసీ - నర్సాపురము